

Suhai Pál

ODÜSSZEUSZ, AVAGY ESSZÉ A BŰNRŐL

*„A bűn eredetileg az íjászat
szakszava volt.”*

*Is Jesus God? Ezzel most nem törődöm:
fáraszt e könyv, a kerítő furor –
csak az vigasztal, az hoz lábba,
ami mellesleg szól lapjairól:
a hajdani görög íjászi logikája:
„bűn, bűn... elvétetted a célt” –
az eredményt kimondta rögtön,
s ahogy ítelt, skrupulus nélkül élt.*

Nem háborgatták még a kései
utódok szürreális szörnyei.
Képzeletét nem fenyegette
sátánvigyor, hol volt még Dante
pokoli katedrálisa,
skolasztika és gótika
ormán Holbein haláltánc-víziója,
s a modernnek, Dalí, a szétfolyt óra.

Nem hallott Freudról, Spenglert nem ismerte,
kultúra és civilizáció
vitája s más efféle fikció
nem gyötörte, és az öngyilkos elme
vonaglását nem kellett látnia:
a valóságfogyatkozást, s hogy mit is művel
nagyapjával, Montesquieu-vel
a mai demokrácia.

Így állunk hát. Sokat tudunk.
Talán túl sokat is tanultunk.
(Vagy feledtünk.) Talán túl sok a múltunk.
De egy az ég felettünk, és utunk
is egy – te tudtad még, görög,
hogy a bűnünk is egy lehet csak:
nyílvessző, amely célba nem csap
sem holnap, sem tegnapelőtt.

Hogy negyven balta fokán lőj át,
te fogtad Odüsszeusz iját,
te tudtad, mit jelent felajzani,
és tudtad, mit jelent levedleni
– hazatalálva – a tetves koldusgunyát.
És aztán újra csak: birokra:
a rest vitorlákat kibontva,
ha poklokra is, hajózni tovább.

FURCSA SZONETT A BÜNTETÉSRŐL

Az ostornak is büntetés,
a botnak is fáj a verés,
a pálca éppúgy szenved és
a korbács merő szenvedés.

Veri a sértett: visszavág,
üti az ütleget a hát,
jajgat a szíj, némán tovább
ő sem tűr ily komédiát.

Az agresszor s az áldozat
helyet cserél egy perc alatt:
a föld s az égi boltozat.

Furcsa színjáték ez, mivel
Isten sem tudja, mit művel:
miért büntet, és kit kivel.